

Ahozko jarduera bideratu adibideak

**Ikasgelan euskararen erabilera indartzera begira
egoerak babesteko oinarriak eta proposamenak**

Ebete hizkuntza-zerbitzuak

2023ko otsailean

Euskararen erabilera indartzeko egoerak babestea

Ikasleen artean ikasgelan euskaraz egin dezaten ikasgelan egoerak babestea eta irakasleek prozedura bat zaintzea eraginkorra izan daiteke: batez ere irakasle askok eta hainbatetan egiten badute.

Zer esan nahi du egoera babesteak?

- Elkarrekin hizketan aritzeko egoeran sortu behar ditugu. Ohiko egoerak izan daitezke edo horretarako sortutakoak.
- Lanean ari direnean irakasleak jarrera aktiboa izan behar du eta Hezitzaile Berritsu moduan aritu behar du.

Irakasleak zaindu beharreko prozedura <i>Elkarrekin hizketan jartzeak ez du bermatzen euskaraz arituko direnik. Hori dela eta, irakasleek jokabide bat hartzea lagungarria da.</i>	
Irakaslea erdigunean	Irakaslea kanpoan eta tartean
Banaka taldeari hizketan ari direnean irakaslea elkarrizketaren erdigunean dago. Ikasleen arteko elkarrizketa da baina irakasleren eragina handia da: galderak egin ditzake, zuzenketak egin, beste ikasle batzuei parte hartzea eskatu eta abar. Egoera horietan nahiko erraza da erabilera bermatzea. Beharrezkoa denean, ahalegina eskatu.	Binaka edo taldetxoetan jarri eta hizkuntza erabiltzea ezinbestekoa den jarduera bat proposatu. Hau da: ahoz aritu behar dute beraien artean. Talde txoetan edo binaka lanean ari direnean irakaslea elkarrizketatik kanpo dago. Baina taldez talde ibiltzen bada elkarrizketaren parte ere bihur daiteke nahi adina aldiz. Beraz: lanean jarri aurretik euskaraz aritzeko ahalegina eskatu eta adi ibiliko garela adierazi, jarrera aktiboa izan eta taldez talde ibili, beharrezkoa ikusten denean elkarrizketetan sartu eta eragin.
<i>Ahalegina eskatzeko modua: hainbat ikasleri eta hainbat aldiz euskaraz aritzeko ahalegina eskatu beharko zaie. Mezu egokia modu honetakoak izan daiteke: "ikasle txoetaren helburuetako bat da zuek euskaraz ere gaitasun ona izatea, eta horretarako asko erabili behar duzue. Horretan lagundu behar dizuet eta horregatik eskatzen dizuet ahalegina".</i>	

Dinamika adibideen azalpena

Noiz jar ditzakegu beraien artean hizketan? Zein dira ohiko egoerak?

Zeregina		Ezaugarriak	Dinamika adibideak
Taldetxoetan elkarren artean	Adostasunak lortzea	Zeregin bat aurrera eramateko taldeko kideen artean, idatzi gabe, ados jarri behar dute. Adostu ondoren, eta zereginak horrela eskatzen badu, idatzi dezakete.	-Ariketa urrun -Ibilbide aldrebestua -Hitz debekatuak -Arkatza erdira
	Errepasoak egitea	Taldeka, kideen artean ahoz gai baten errepasoa egitea edo beste kideei errepasoa egiten laguntzea.	-Errepaso taula osatu eta kendu -Beste taldeentzat galderak
	Informazioa osatzea eta aberastea	Taldeko kideek gai baten inguruan duten informazioa elkarrekin trukatzeko, osatzea eta aberastea	-Aurre-ezagutzak lantzea -Azalpen katea
	Eztabaida antolatua	Talde txikietan edo talde handian eztabaida bat antolatzea, eta beharrezkoa ikusten bada rolak banatzea edota txanda emateko moduak ezartzea.	-Epaiketa
Binaka elkarren artean	Ahozko ko-ebaluazioa	Landutako gai bat ikasleek elkarri ebaluatzen diote, ahoz.	
	Binakako elkarriketa	Elkarri galderak egitea gai baten inguruan aurrez prestatutako galdera batzuetatik abiatuz eta rol jakinak emanaz.	-Kazetaria eta ikerlaria
Banaka taldeari eta galdera erantzunak	Aurre ezagutzak	Irakasleak ikasle batzuei landuko den gai baten inguruan duten informazioa talde osoari azaltzeko eskatu, eta ondoren beste ikasle batzuei informazioa osatzea eskatu.	
	Aurkezpenak	Gai baten inguruko aurkezpenak egin behar dituzte klasean ikasleek, eta kideei galderak egin behar dizkiete.	
	Laburpenak	Landutako gai baten inguruko ahozko laburpena egitea ikasle batek, eta besteek osatzen edo hobetzen laguntzea.	
	Zalantzak argitzea	Ikasleek gai baten inguruko zalantzak egitea talde handian, eta irakasleek erantzun beharrean beste ikasleek erantzutea.	

Egoera horietarako lagungarriak izan daitezke modu honetako dinamikak:

		Formazio saioetan erabiltzen diren ariketak
Ariketa urrun	Ikasleek egin behar duten lan bat taldetatik urrun jartzen zaie. Ordezkarri batek orria dagoen lekura joan behar du, irakurri, eta azalpenak ematera itzuli. Behin eta berriz joan daiteke baina berak ezin du idatzi.	DBH1eko hiru ariketa. Urrun jartzen dira eta taldeetako ordezkarriak joan eta etorri dabilta.
Azalpen katea	Taldetxo bakoitzak gai bat landu behar du. Ondoren, ordezkarri bat ondoko taldera doa landutakoa azaltzera. Katea jarraitu daiteke hainbat modurata. Adibidez: bigarren taldeko batek lehen taldekoari entzundakoa kontatuko dio hirugarren taldekoei, gero hauetako batek laugarrenekoei...	Errezetak edota igeriketa nola egiten den.
Ibilbide aldrebestua	Ibilbide edo egitura zehatz bat duen gai batean, nahastu egingo ditugu eta ikasleei eman. Ahoz ondo antolatzea eta besteei azaltzea lortu behar dute.	Probintzia bateko herri batera iristeko pistak (Asteasu, Ondarroa...). Edota uraren ibilbidea osatzen duten elementuak.
Taula osatu eta kendu	Erreparasatu nahi dugun gai baten taula egin arbelean. Ikasleekin batera taula osatu. Ondoren borraratu eta berriz hutsa utzi. Taldeka erreparasatu dezatela ezer idatzi gabe. Denbora bat eman ondoren taldeen artean galderak egin.	Kirolen inguruko taula bat osatu taldeka, gero kendu, eta taldeen arteko galderak. Ondoren, DBHn Gerra hotzaren inguruan osatu behar den taula batekin konparatu.
Beste taldeentzat galderak	Gai baten inguruan talde bakoitzak galderak prestatu behar ditu eta beste taldeei egin, Galdera hartzen duen taldeak minutu bat edo izango du erantzuna prestatzeko. Idatzi gabe adostu behar dute eta eman behar dute erantzuna.	
Hitz debekatuak	Gai baten inguruko azalpena eman behar du talde batek, baina gaiarekin zerikusirik handia duten hiru hitz ezin dituzte erabili.	Arrautza frijitua, Surfa nola egiten den... Hitz batzuk ezin dira erabili.
Derrigortutako hitzak	Gai baten inguruko azalpena prestatu eta eman behar dute, baina hitz batzuk derrigorrez sartu behar dituzte azalpenean. Behar bada ez dute gaiarekin lotura handirik. Beste taldeetakoek konturatu behar dute zein ziren hitz horiek.	
Arkatza erdira	Gai bat landu behar dute baina ezin dute ezer idatzi ondo aztertu eta adostu arte.	Ez dugu ariketarik egin

Kontuan izatekoak:

Jarduera adibideak: hemen aurkeztutakoak dinamika eta jarduera adibide batzuk dira, baina beste hainbat ere oso egokiak eta eraginkorrak izan daitezke.

Jardueren iraupena: jarduera batzuk denbora tarte laburra eskatzen dute eta beste batzuk luzeagoa. Irakasle bakoitzak erabaki dezake zein dinamika erabili eta zein denbora tarte eskaini.

Zailtasuna kontuan hartu: helburua elkarrekin hizketan askotan jartzea da. Dinamika bat aurrera eramatea zaila bada gutxitan erabiliko da. Hobe gustura edota nahiko erraz egingo diren beste dinamika batzuk erabiltzea.

Zuzentasuna: jardueraren arabera zuzentasunari garrantzia handiagoa edo txikiagoa eman. Adibidez, helburua beraien artean hitz egitea eta gauza batzuk adostea bada, zuzentasunak ez du garrantzia handiegia eta erabilera bermatzea izango da helburua. Aldiz, taldeari gai baten aurkezpena egin behar badiote, hor zuzentasuna ere garrantzitsua da. Ez tematu zuzentasunarekin eta zailtasunak dituztenean saiatu laguntze.

Testu generoekin lotutako hainbat adibide

Erabilera bermatzeko egoerak sortzen ditugunean, nahi izan ezkerro testu-genero jakin batzuk lantzeko ere erabil daitezke. Garrantzitsuena egoerak sortzea eta babestea da, prozedura maiz eta ondo zainduz. Horri begira irakasle bakoitzak bere ohiko jardueran zer egin dezakeen behatu beharko luke. Baina, horretaz gain, testu-generoen arabera dinamika egin nahiko balitu, hemen adibide batzuk

1.- Errelatoa

1.1.- Batak besteari

- Binaka jarriko ditugu
- Batak besteari oporretan oso ondo pasa zuen egoera bat azalduko dio. Bakoitzak bi minutu ditu kontatzeko.
- Bikotea aldatuko dute. Berriz kontatu behar dute baina ez norberarena, besteak kontatu diona baizik.
- Taldean jarriko dira. Irakasleak boluntarioak eskatuko ditu edo 3-4 kide aukeratuko ditu.
- Kide horietako bakoitzak entzun duen azken errelatoa errepikatu behar du.
- Irakasleak galderak egin ditzake:
  - o Kontatzen ari denari, aurretik kontatu dionari, bizipena izan duenari...
  - o Galderak kontalariei egin beharrean beste ikasleei egitea ere aukera bat da: ikusten ditugun hutsuneei buruz galdetu eta erantzuna ez dakitenez beraiek galdetu dezaten proposatu.
- Eredua ematea: bikoteka jarri aurretik egokia izan da erabiliko duten hiztegiaren inguruko ereduak ematea. Bideo bat izan daiteke edo testu bat. Bideoa ikusi (edo testua irakurri) eta hiztegia osatu dezakegu guztion artean: gauza onak gertatzen zaizkigunean edo oso ondo pasa dugunean zer esan dezakegu? Zerrenda bat egin dezakegu eta arbelean idatzi dinamikan zehar ikasleek erabili ahal izateko.

1.2.– Galderak erantzuten

- Bakoitzak asteburuan egindako zerbait idatzita ekarri behar du bost edo sei lerrotan
- Guztiak kaxa batean sartuko ditugu.
- Taldeka banatuko ditugu. 3–4 kideko taldeak.
- Irakasleak bat aterako du. Dagokionak irakurri egingo du.
- Talde bakoitzak bi galdera pentsatu behar ditu. Hiru minutu izango dituzte horretarako.
- Talde bakoitzak bere galderak egingo dizkio eta ikasleak erantzungo ditu. Zailtasunak baldin baditu irakasleak lagunduko dio ereduak eskainiz.
- Denbora ematen badu ikasle gehiagoren errelatoekin berdina egingo da.
- Eredua ematea: kasu honetan agian ez da behar aurretik eredu ematea eta eredu emango zaio erantzun behar duen ikasleari momentuan bertan. Eredua ematea beharrezkoa bada, saio bat erabili daiteke asteburuan egingo dutenaz galdetzeko eta hor egiten denaren inguruko ereduak eskaintzeko (ahoz irakasleak, idatzizko testuak...) eta hurrengo asterako asteburuan egindako zerbait idatziz ekartzeko eskatu.
- Oharra: taldeka daudenean euskaraz aritu behar dutela oso argi izan behar dute (gogorarazi behar zaie) eta irakaslea adi egongo da gaztelaniarako joera sumatzen badu dagokion taldera hurbildu eta elkarrizketak euskarara bideratzeko.

1.3.– Zer gertatu zen?

- Taldeka jarriko ditugu: 3 edo 4 kideko taldeak.
- Kazetari talde bat da eta gertakari bat kontatu behar dute.
- Bost gai izango dituzte aukeran eta talde bakoitzak gai bat aukeratuko du
- Gai horri dagokion gutun–azala hartu beharko dute
- Gutun–azalaren barruan kontatu behar duten horretan sartu beharreko hiru elementu izango dituzte.

ebete

- Kontakizuna osatu behar dute
- Gainontzekoei aurkezteko, taldeko batek aurkezle papera hartuko du eta besteak erreportariak izango dira: gertakaria gertatu den lekuan dauden kazetariak. Aurkezleak galderak egingo dizkie eta beraiek erantzun.

Adibidea:

Gaiak eta elementuak				
Kirola	Musika	Istripua	Lapurreta	Ezkontza
Korrikalariak	Kontzertua	Autobusa	Bankua	Pertsonaia ezaguna
Helmuga	Sarrerak	Olioia	Tiroak	Lokatza
Zapatila	Metroa	Auto-ilarak	Hegazkina	Banketea

Adb: Albiste baten berri eman digute. Istripu bat gertatu omen da A8 autobidean Barakaldo parean. Horren berri emateko bertan dauzkagu gure erreportariak. Egun on, Aitor, zer gertatu da ba?... Eta zer diote auto-ilaretan harrapatuta daudenek?... Ertzaintzak eman al du azalpenik?...

2.- Narrazioa

2.1.- Ipuina egokitzen

- Taldeka jarriko dira, 3-4ko kide
- Ipuin bat emango diegu. Laburra. Irakurri egin behar dute.
- Ondoren, irakasleak irakurriko du ozen.
- Talde bakoitzak kaxa batetik paper bat hartuko du. Bertan ipuinean sartu beharreko aldaera bat agertuko da. Adb: *gaiztoa txintxo bihurtzen da, otsoa izan beharrean sagu bat da...*
- Talde bakoitzak, idatzi gabe, ipuina moldatu behar du. Beraien artean ipuin berria adostu behar dute.
- Ondoren, talde bakoitzak bere ipuina kontatuko du.
- Irakasleak galderak egin ditzake eta besteei galderak egiteko aukera ere eman diezaieke.
- Denbora ematen badu dinamikari buruz hitz egin daiteke: *Zein izan da gehien gustatu zaizuen ipuina? Erraza al da moldatzea?...*
- Eredua ematea: ipuina idatziz dutenez eredu gehiena bertan dute. Irakaslea taldez talde dabilenean, batzuk hiztegiarekin arazoak dituztela ikusten badu, ereduak eskainiko dizkie.
- Oharra: taldeka daudenean euskaraz aritu behar dutela oso argi izan behar dute (gogorarazi behar zaie) eta irakaslea adi egongo da gaztelaniarako joera sumatzen duenean dagokion taldera hurbildu eta elkarrizketak euskarara bideratzeko.

Ipuin adibidea

Orain dela urte asko eta asko, Barakaldo herri txiki bat zen. Oso txikia. Bertan lau etxe eta bi baserri besterik ez zeuden. Inguruko herrietan gero eta jende gehiago bizi ze baina Barakaldon ez. Zergatik? Herensuge bat bizi zelako bertan. Herensugeak herriko biztanle guztiak beldurtzen zituen. Normalean ardiak eta txerriak jaten zituen, baina batzuetan pertsonaren bat ere jaten zuen.

Egun batean, herrira hiru ahizpa iritsi ziren. Bizitzeko leku baten bila zebiltzan eta Barakaldo oso oso polita iruditu zitzaien.

Bereziak ziren hiru neska hauek:

- Batek oso azkar egiten zuen korrika. Gaur egungo auto batek bezain azkar.
- Bigarrenak bista oso ona zuen: urrutiko gauzak ondo ikusteko gaitasuna zuen.
- Hirugarrena, berriz, gezilari ona zen: urrutira egon zitekeen edozer gauzari gezia bota eta eman egiten zion.

Herrian zer gertatzen zen jakin zutenean, herensugea hiltzea erabaki zuten.

Korrika azkar egiten zuena herensugea bizi zen kobazulora hurbildu zen eta oihuka hasi zen: Hemen nago! Hemen nago! Ezetz harrapatu! Herensugea ziztu bizian kobazulotik atera zen eta atzetik abiatu zen. Korrika bizia atera zen ahizpa hori eta herrirantz hurbildu zenean, bista ona zuen ahizpak ikusi zuen nola herensugea atzetik zuen eta asko ari zitzaion hurbiltzen. Gezilariari esan zion:

- Adi! Hamar segundo barru etxe horren atzetik agertuko da herensugea.

Herensugea agertu zenean gezia bota eta hil egin zuen. Horren ondoren, hiru ahizpak herrian bizitzera geratu ziren oso pozik. Eta handik aurrera Barakaldo ere hazi eta hazi egin zen. Gero eta handiagoa. Gaur egungo hiria izatera iritsi arte. Eta hori horrela bazan, sartu dadila kalabazan, eta atera dadila Gurutzetako plazan.

Ipuinerako aldaketak (taldeka lantzeko eta ahoz ipuina kontatzeko):

- Herensugea ez zen gaiztoa. Herriko biztanleak ez zuten motiborik beldurtzeko.
- Herensugeak korrika azkar egiten duen ahizpa harrapatu egiten du.
- Korrika egiten duenak ondo egiten du bere lana, baina lainotuta dago eta bista ona duenak ez du herensugea iristen ikusten.
- Gezilariak egun txarra du: gezi guztiak bota ditu eta ez dio herensugeari eman.

2.2.- Narrazioari galderak eta ekarpenak egiten

- Bikoteka jarriko ditugu
- Ipuin bat jarriko diegu entzuteko. Hainbat daude www.etxegiroan.com atarian edo baita www.synbaloo.com/mis/ipuin-klasikoak orrietan.
- Ipuinaren zati bat entzungo dugu eta gelditu.
- Lehen urratsa:
  - o Zein galdera etortzen zaizkie burura? Bikote bakoitzak 2 minutu izango ditu galderak egiteko (idatz dezakete)
  - o Denon artean zerrenda osatuko dugu arbelean
- Bigarren urratsa:
  - o Zer gertatuko da ondoren? Bikote bakoitzak ipuinak nola jarraitzen duen asmatu behar du (ezin dute idatzi)
  - o Lau bikotek kontatu egingo dute (guk aukeratuko ditugu) eta beste norbaitek kontatu nahi ote duen ere galdetuko dugu.
- Hirugarren urratsa:
  - o Azken zatia entzungo dugu.
  - o Espero moduan amaitzen da? Zer iruditzen zaie amaiera? ... Eztabaida sortuko dugu eta bikoteei galderak egingo dizkie irakasleak.

- Adibidez: Txikle lapurretan (www.etxegiroan.com)
  - o Lehen zatia entzun (80 segundora arte)
  - o Lehen urratsa:
    - Zein galdera bururatzen zaizkizu? Adb: Zergatik txikleia eta ez gozokia? Zein zaporetakoa izango zen?... Bikote bakoitzak gutxienez 6 galdera pentsatu behar ditu.
    - Bi minutu utziko dizkiegu.
    - Arbelean zerrenda osatuko dugu.
  - o Bigarren urratsa:
    - Zer gertatuko da ondoren? Zer uste dute?
    - Bi minutu izango dituzte (ezin dute idatzi)
    - Bikote batzuei kontatzeko eskatuko diegu. Besteei ere aukera emango diegu nahi baldin badute.
  - o Hirugarren urratsa:
    - Azken zatia entzungo dugu.
    - Zergatik esaten du hori dendariak?
    - Pilota bat hartu eta gelako bati botako dio. Erantzun egin beharko du.
    - Berak beste bati botako dio eta galdera egin beharko dio: Ados zaude? Zuk zer uste duzu? Eta honek erantzungo du.
    - Pilota bata besteari pasatzen iritziak emango dituzte.
    - Irakasleak parte har dezake eta galdera gehiago egin: eta beste modu honetara erantzun izan balio? ...

2.3.- Beste taldeak ipuina asma dezan

- Talde txikitik jarriko ditugu
- Talde bakoitzak ipuin bat asmatu behar du
- Ipuina nolakoa izango den beste taldeek esango diete. Hau da: arbelean zerrenda batzuk jarriko ditugu eta txandaka talde bakoitzak besteei esango diete zer tokatu zaien. Hau da: lehenengo taldeak zerrendatik gauza bat aukeratuko du eta gai hori zein taldek landuko duen esango du.
- Lau elementu izango dira ipuinean sartu beharrekoak.
- Talde bakoitzak denbora bat izango du ipuina prestatzeko. Ahoz egin behar dute. Ezin dute idatzi.
- Ondoren, besteei ipuina kontatu beharko diete. Kontatzerakoan guztiek parte hartu behar dute: narratzaileak eta pertsonaiak, edo bakoitzak zati bat...
- Adibidea:

Zerrendak			
Abiapuntuko ipuina	Pertsonaia berria	Beste aldagai bat	Tonua edota amaiera
Txanogorritxo	Sorgina	Gure herrian gertatzen da	Tonu tristea
Hiru txerritxoak	Txakurra	Txinan gertatzen da	Tonu alaia
Txokolatezko etxea	Katua	Gauzez gertatzen da	Haserre bageunde bezala
Hiru hartzak	Hontza	Euria ari du	Amaiera ona
Edurne zuri	Lehoia	...	Amaiera txarra
Ahuntza eta 7 antxumeak	Ehiztaria		Amaiera harrigarria
Ahate itsusia	Okina		...
...	...		

3.– Deskribapena

3.1.– Nor da pertsonaia?

- Hirunaka jarriko ditugu
- Orri batean lau marrazki dituzte:
  - Gizonezko bat. Katiuskak ditu. Lokatza du katiusketan. Betaurreko beltzak ditu. Tatuaje bat besoan. Eskuan mailu handi bat dauka.
  - Emakume bat. Zapatilekin eta txandalarekin. Galtza zati bat puskatuta du. Izerditan dago.
  - Emakume bat. Galtzak eta kamiseta beltza ditu. Zaku bat du eskuetan (beteta ikusten da). Irribarrez dago.
  - Baserri bat. Kanpoan zakurra eta zakurraren ondoan emakumeak duen txandalaren kolore bereko tela puska bat. Baserriko atea puskatuta dago.
- Marrazkiez hitz egingo dugu. Horretarako galderak egingo ditu irakasleak: Zer agertzen da marrazkietan? Nola daude jantzita? Zein bereizgarri dituzte? Baserrian zer ikus dezakegu?
- Egoera bat azalduko diegu: Baserri batean ardi bat lapurtu dute. Hiru pertsonai hauetako bat izan da. Nor izan da?
- Hirukote bakoitzak norbait aukeratu behar du. Arbelean idatziko dugu hirukote bakoitzak nor aukeratu duen.
- Galderak egiten hasiko gara: Zergatik aukeratu duzue zuek...? Zerk eman dizue atentzioa? Nola dago jantzita? Itxurak ere eragin du aukeraketan? Nola dago jantzita?... Batzuei eta besteei galderak egingo dizkiegu.
- Ondoren, beraien artean eztabaidatzen jarriko ditugu. Zure ustez nola izan zen gertakizuna? Eta zu ados zaude? Kontatuko diozu zure ustez nola izan zen? Beste norbaitek uste du beste era batera izan zela?...
- Irakaslearen jarrerak aktiboa izan behar du: galderak egin, hutsuneak ikusi eta galdetu, eztabaidan jarri, iritzia eskatu...
- Eredua ematea: eredia momentuan bertan emango zaie, marrazkiak banatu eta horiei buruz galderak egitean.
- Oharra: hirunaka daudenean euskaraz aritu behar dutela oso argi izan behar dute (gogorarazi behar zaie) eta irakaslea adi egongo da gaztelaniarako joera sumatzen badu dagokion taldera hurbildu eta elkarrizketak euskarara bideratzeko.

3.2.- Irudi ezkutua

- Taldeka banatuko ditugu. Bost talde egingo ditugu.
- Talde bakoitzari irudi bat emango diogu. Irudi nahiko sinplea. Adb: itsasoa-hondartza-itsasontziak, mendia-basoa-animaliak, ikastetxe bat-frontoia...
- Dinamika azalduko diegu: talde bakoitzak marrazkiaren deskripzioa egin behar du. Ondoren, talde ezberdinetako kideak nahastuko dira eta bakoitzak bere marrazkia azaldu beharko die besteei baina hauek ez dute ikusten. Deskripzioari jarraituz, eta galderarik egin gabe, marraztu behar dute.
- Talde bakoitzak bere marrazkiaren deskripzioa egingo du bost minututan. Irakaslea taldez talde ibiliko da laguntza behar badute eredia eskaintzeko.
- Taldeko kideak nahastuko dira bost talde berri osatuz. Kide bakoitzak bere marrazkia azalduko du eta besteek, galderarik egin gabe, marraztu egingo dute. Beste taldeetakoek marrazkia ez ikusteko, azaldu behar duenak deskripzioa idatziz izan dezake baina ez du marrazkia aurrean izango.
- Bost marrazkiak egin dituztenean irakasleak jaso egingo ditu.
- Dinamika errepikatuko dugu baina orain galderak egin ditzakete.
- Bost marrazkiak egitean berriz jasoko ditu irakasleak.
- Guztiak paretan jarriko ditugu.
- Galderak egingo ditugu: Erraza izan da deskripzioak prestatzea? Baina azaltzerakoan besteek argi ikusi al dute? Galderak egin dituztenean errazagoa izan al da? Deskripzioak hobetu al dira galderen bidez? Eta abar.
- Eredua ematea: eredia momentuan bertan emango zaie, marrazkiak banatu eta horiek taldeetan lantzen ari direnean.
- Oharra: taldeka daudenean euskaraz aritu behar dutela oso argi izan behar dute (gogorarazi behar zaie) eta irakaslea adi egongo da gaztelaniarako joera sumatzen badu dagokion taldera hurbildu eta elkarrizketak euskarara bideratzeko.

3.3.- Zer dago argazkien atzean?

- Hirunaka jarriko ditugu
- Power pointean 6 argazki izango ditugu eta banaka jarriko dizkiegu. Argazki bakoitzaren bi urrats emango ditugu.
- Lehenengo urratsa: Deskripzio objektiboa
  - o Hirukote bakoitzak hiru-lau minutu izango ditu deskripzio bat egiteko (idatzi dezakete)
  - o Ondoren talde bati eskatuko diogu deskripzioa egiteko. Eta gero beste taldeei haiek egindakoa osatzeko.
  - o Irakasleak galderak egin ditzake deskripzioa osatzeko.
  - o Soilik ikusten dena deskribatu nahi dugu. Ahalik eta deskripzio objektiboena.
- Bigarren urratsa: deskripzio subjektiboa
  - o Baina zer da argazki horrek adierazten diguna? Zer sumatzen dugu? Zer esaten digu? Ze egoera-historia-emozio edo dena delako dago horren atzean?
  - o Taldetxo bakoitzak bi-hiru minutu izango ditu horretaz hitz egiteko (ezin dute idatzi)
  - o Ondoren guztion artean hitz egingo dugu eta moderatzaile moduan irakaslea arituko da. Hori bai: moderatzaile lanetan ikasleak txandaka jartzea ere oso aproposa izan daiteke (dinamika ondo bideratu daitekeela iruditzen bazaigu, hobe beraiek moderatzaile eta gu laguntzaile)

4.- Azalpena

4.1.- Azalpen katea

- Sei edo zazpi boluntario eskatuko ditugu
- Gelatik aterako dira. Pasilloan itxaron behar dute.
- Lehenengoa sartuko da. Irakasleak azalpen bat emango dio eta gero berak errepikatu behar dio hirugarrenari. Minutu inguruko azalpena izango da. Adb: hurrengo txangoa nora izango den, zenbat kilometro dauden, nola joango diren, zer egingo duten bertan, zer eraman behar duten, noiz izango den, ordutegia, gurasoen baimenik behar ote duten, lehen ikastetxetik leku horretara txangorik egin izan ote den... (Irakasleak gidoia idatziz ere eduki dezake nahi badu)
- Bigarrena sartuko da. Lehenengoak azalpena emango dio. Hirugarrenak bigarrenari. Laugarrenak hirugarrenari. ...
- Sartzen den kide bakoitzak galderak egin diezazkioke azalpenak ematen dizkionari, baina beste inork ezin du parte hartu.
- Katea amaitzean, zazpigarrenak guztiei berak entzundakoa azalduko die.
- (Normalean informazio asko galtzen da katean zehar eta azken azalpena laburra izateaz gain akatsez betea ere egon daiteke).
- Irakaslea galderak egiten hasiko da: *Azken azalpenean zer da zuzena eta zer ez? Zer falta da?...* Taldekoek erantzun behar dute eta azalpena osatzen lagundu ere bai.
- Dinamikari buruz galderak egitea ere egokia izan daiteke: *zer iruditu zaie? Informazio asko galdu al da? Hau eguneroko bizitzan ere gertatzen al da?...*

- Eredua ematea: gerta daiteke azalpena errepikatzerakoan ikasleren batek hiztegian hutsuneak izatea (eredua jaso duen arren). Zailtasunak baditu irakasleak lagunduko dio.

Azalpen kate adibidea

Hurrengo txangoa _____ra egingo dugu. _____ ezagutzera joango gara.

Txangoa abenduaren 3an izango da, euskararen egunean. _____n hainbat ekitaldia antolatu dituzte eta zuen gustukoak izango direla uste dugu. Besteak beste rap talde baten emanaldia egongo da eta ondoren DJ bat arituko da.

Gure zikloko talde guziak joango gara. Metroan/treanean joango garenez txartela ekarri behar duzue.

Ez gara ikastetxean bilduko. Metroko/treneko sarreran bilduko gara. Han egon behar duzue zortzi t'erdi tarako.

_____ra iristean lehenik eta behin parte zaharretik osteratxo bat egingo dugu. Kultur ikuspegitik interes gehien duten lekuak erakutsiko dizkizuegu. Historiako irakaslea arduratuko da horretaz.

Gero Plaza Nagusian izango diren ekitaldietara joango gara. Han egon behar dugu 11.00etarako. Noski, zuen kaxa ibiltzeko aukera ere izango duzue. Eguerdian denok elkartuko gara bazkaltzera. 14.00etan plazaren erdi erdian bilduko gara.

Beraz, bazkaria ere eraman. Eraman beharrekoak: bazkaria, euritakoa (aterkia edo txamarra), metroko txartela eta ondo pasatzeko gogoia.

Bazkaldu eta gero pista jolas bat egingo dugu parte zaharreen zehar. Goizean emandako azalpenetan oinarrituta, pista batzuk emango dizkizuegu eta zuek puzzle bat osatu behar duzue. Sariak ere emango dizkizuegu. Hurrengo asteetan izango diren kontzertu eta antzerki batzuetarako sarrerak izango dira.

Gero metroa/trena hartu eta herrira itzuliko gara. 17.00etarako hemen izango gara.

Espero dut guztia argi geratu izana. Ez dut egun horretan azalpenak ematen ibili nahi.

4.2.- Azalpena taldeari:

- Hirunaka banatuko ditugu
  - Testu labur bat emango diegu hirukote bakoitzari. Ahal dela beraientzat interesgarria edo deigarria den gai bati buruzkoa izango da: modako musika talderen bat, kirol bat, tatuaiak...
  - Hirukote bakoitzak testua irakurriko du eta horri buruz hitz egingo dute. Zer gehiago dakite horri buruz? Gustukoa dute gai horretan agertzen dena?... Ez dute idatzi behar landu dutena. 15 minutu izango dituzte horretarako.
  - Ondoren hirukote bakoitzak taldeari testuan zer jartzen zuen eta beraiek zer komentatu duten azalduko diote.
  - Taldekideek galderak egiteko eta iritzia emateko tarteak izango dute.
-
- Eredua ematea: testuan jasoko dute eredu. Horretaz gain, irakaslea taldez talde dabilenean ere lagunduko ideiak osatzen (galderak egingo dizkie) eta horretan ari denean ere ereduak eskainiko dizkie.
-
- Oharra: taldeka daudenean euskaraz aritu behar dutela oso argi izan behar dute (gogorarazi behar zaie) eta irakaslea adi egongo da gaztelaniarako joera sumatzen badu dagokion taldera hurbildu eta elkarrizketak euskarara bideratzeko.

5.- Argudiaketa

5.1.- Gaiak aukeratzen

- Taldeka banatuko ditugu. Hiru-lau kideko taldeak.
- 15 gai jarriko dizkiegu aukeran. Arbelean idatziko dugu zerrenda. Adb ikasleen egoera batzuen inguruko gaiak izan daitezke: Ikasleen oporrak gehiegizkoak al dira? Gurasoek paga eman behar diete seme-alabei? Asteburuetan ordutegi malguagoa utzi behar lukete gurasoek? ...
- Talde bakoitzak bost aukeratu behar ditu. Gai horien inguruan eztabaidatu nahi dugu eta eztabaidatzeko interesgarriak izan daitezkeen bost gai aukeratu behar dituzte. Gai horietako bakoitza zergatik aukeratu duten landu behar dute. Idatziz jartzeko eskatuko diegu.
- Bozketa egingo dugu. Bost gairekin geratu nahi dugu. Talde bakoitzak bere bostak esango ditu eta zergatik aukeratu duten. Dinamika konplikatuagoa egin nahi bada, gai bera aukeratzen duten taldeek ezin dute argumentu bera erabili. Beraz, argumentu bera baldin badute segundo gutxi batzuetan beste bat bilatzeko eskatuko zaie.
- Bozketa amaitzean, gai batzuen artean berdinketa baldin badago, taldeak eztabaidatzen jarriko ditugu. Irakasleak bideratuko du elkarrizketa. *Zergatik iruditzen zaizue talde honetakoei gai hau hobea dela? Azalduko diozue beste taldekoei eta saiatuko zarete konbentzitzen? Eta zuek...* Ez badira ados jartzen, zozketaz aukeratuko da gaia.
- Eredua ematea: taldeka daudenean emango zaie eredua. Hau da, argumentuak lantzen ari direnean, zailtasunak baldin badituzte, orduan emango dizkie irakasleak ereduak.
- Oharra: taldeka daudenean euskaraz aritu behar dutela oso argi izan behar dute (gogorarazi behar zaie) eta irakaslea adi egongo da gaztelaniarako joera sumatzen badu dagokion taldera hurbildu eta elkarrizketak euskarara bideratzeko.

5.2.- Telebistako debatea prestatzen

- Bost talde egingo ditugu. Talde bakoitzari aurreko saioan aukeratutako gai bat emango zaio.
- Gaiaren inguruko testu bat emango diegu. 10-15 lerroko testu bat.
- Taldeka jartzen direnean, taldekide bakoitzak izango duen papera azalduko zaio: bat aurkezlea izango da, bik gaiaren postura bat defendatuko dute eta beste biek beste postura bat. Argi izan behar dute antzerki bat dela baina eztabaida sutsurik ere ez dugula nahi, atsegina izatea nahi dugula.
- Debatea prestatu behar dute:
  - o 20-25 minutu izango dituzte
  - o Nola aurkeztuko du kide bakoitza aurkezleak?
  - o Zein izango dira aurkezleak egingo dituen galderak? Taldekoen artean 7-8 galderako zerrenda bat egingo dute. Galderak idatziz jasoko dituzte.
  - o Ondoren beraiek erantzungo dituzte baina bi postuarekin: alde daudenak eta kontra daudenak. Erantzunak landu bai baina ez dituzte idatziko. *Adb: Paga eman behar lukete gurasoek? Zenbatekoa? Baldintzak jarri behar lituzkete?... Paga eman behar dute bestela asteburuetan ezingo genukeelako ezer egin (aldekoek) edo ez lukete paga eman behar ohitu egiten garelako eta gehiegi gastatzen dugulako (kontrakoek).*
- Eredua ematea: testu bat emango diegu eta nahi badute informazio osagarria bilatzeko ere eskatu diegu (saiotik kanpo). Irakaslea taldez talde ibiliko da debatearen prestaketarekin laguntzen, tarte horretan ere ereduak emango ditu beharrezkoa bada.
- Oharra: taldeka daudenean euskaraz aritu behar dutela oso argi izan behar dute (gogorarazi behar zaie) eta irakaslea adi egongo da gaztelaniarako joera sumatzen badu dagokion taldera hurbildu eta elkarrizketak euskarara bideratzeko.

5.3.- Animaliak edo janaria aukeratzeko:

Taldeka jarriko ditugu.

Denon artean zerrenda bat egingo dugu:

- A aukera: animaliak. Etxe batean zein animalia bizi daitezke? Zein adibide ezagutzen ditugu? Txakurrak, katuak...
- B aukera: frutak. Meriendatzeko zein fruta dugu gustukoa? Sagarrak, laranjak...

Talde bakoitzak animalia bat edo fruta bat aukeratu behar du:

- Etxe berean bizi gara guztiok. Erabaki dugu animalia bat ekarriko dugula. Zein aukeratuko genuke? Zergatik?
- Meriendatzeko fruta ezberdinak ditugu aukeran. Zein aukeratuko genuke? Zergatik?

Talde bakoitzak zein aukeratu duen esango du. Bi taldek gauza bera aukeratu badute, zozketaz talde bati emango zaio hori eta besteak beste bat aukeratu beharko du.

Ondoren, talde bakoitzak tarte bat izango du berak aukeratutakoa besteena baino aukera hobe zergatik den lantzeko.

Jarraian eztabaidarekin hasiko gara: talde bakoitzak bere argumentuak eman, besteen argumentuei aurre egin...

Bi aukera:

- Irakasleak dinamizatu dezake.
- Ikasle bat zutik jar daiteke eta berak dinamizatu irakaslearen laguntzaz.

6.- Instrukzioak

6.1.- Jolasak moldatzen

- Karta jolas bat azalduko diegu (kalean egiteko jolasen bat ere izan daiteke horretarako aukera baldin badugu). Arauak idatziz ere emango dizkiegu.
- Karta saio bat egingo dugu eta baldintza bakarra izango da euskaraz aritu behar dutela.
- Lehenengo saioa horretan eman dezakegu: taldeka banatu eta saio motz bat egin, taldeak nahastu eta beste bat egin...
- Bigarren saioan taldeka banatuko ditugu berriro.
- Talde bakoitzak jolasean bi aldaketa egin behar ditu (gutxienez). Nahi dituzten aldaketak.
- Ondoren, zozketa egingo dugu eta dagokion taldeko kideek jolas berria azalduko dute. Irakasleek eta beste taldeetako kideek galderak egingo dizkiete.
- Karta saio bat egingo dugu modu horretan.
- Karta saioa amaitzean beste talde batek azalduko du bere modua. Guztiek azalduko dute eta guztietara jolastuko dugu. Seguruenik egun bat baino gehiago beharko dira horretarako.
- Azken saioaren ondoren dinamikari buruz ere hitz egingo dugu beraiekin: zer moduz aritu dira? Gustatu zaie? Moldaketak egitea erraza da? Hobetzen du jolasa?...
- Eredua ematea: gure azalpena izango dute eta testua idatziz ere bai. Horrek lagunduko die beraien moldaketak azaltzerakoan.

6.3- Hitz debekatuak edo tabu jolasa:

- Taldetxoak egingo ditugu
- Taldetxo bakoitzak gai bat izango du eta besteei azaldu beharko diete zerbait nola egin daitekeen
- Hainbat gai idatziz edukiko dira papertxoetan eta papertxo bana hartu beharko dute taldeek
- Dagozkien instrukzioak prestatu beharko dituzte
- Baina hitz klabe batzuk ezingo dituzte erabili

- Talde bakoitzak bere azalpenak prestatuko ditu. Idatz dezakete.

- Ondoren taldeka azalpenak emango dituzte (idatzitakoa ezin dute erabili):
  - o Guk azalduko dizuegu... Eta dagokien gaia zein den esango dute.
  - o Azalpenak ematen hasiko dira.
  - o Gelakideek galderak egingo dizkiete ulertzen ez dena osatu dezaten.

- Gai adibideak eta hitz klabeak:
  - o Arrautza frijitua nola prestatu: olio, arrautza, zartagina.
  - o Barakaldotik Donostiara garraio publikoan nola joan: autobusa, metroa, trena, geltokia
  - o ...